

c. kr. nižje gimnazije, bo, če se bo po teh načelih spisoval, izvrsten pripomoček. Gimnazijski mladini pa priporočamo, naj si spopolnjuje umevanje klasičkov grških in latinskih s hrvaškimi prevodi, zlasti pesnikov; na ta način se najlaže privadijo pravilnemu naglaševanju bratskega nam jezika.

Dr. D.

Balkan jedinstvu i bratskoj slogi. Izdao dr. Al. pl. Bresztyenszky. Ob veliki noči je izšel že tudi tretji, oziroma prvi zvezek II. letnika. Idejo, katero zastopa ta list, predložuje nam lepo naslovna slika: na oblakih poprsje Marije Device z detetom — v grškem zlogu —, pod njo klečita papež in vshodni patrijarh ter si podajeta roke na sv. evangeliju. Njima ob straneh se vidi v daljavi Petrova cerkev v Rimu in sv. Sofije v Carigradu. — Vshod in zahod si podajeta roke.

Jedna najhujših ran, katero so minula stoletja vsekala krščanstvu, je brezdvomno razkol med vshodno in zahodno cerkvijo. Na tej rani krvavi zlasti slovanski rod. Mnogokrat se je že poskušalo vrvnati pogubni prepad med vshodom in zahodom, a do današnjega dne, žal, brez uspeha.

Marsikatera znamenja našega časa pa vzbujajo boljše nade za bodočnost. Znanstveno raziskovanje vedno bolj prodira v skrivne predale vshodnega sveta, živahno občevanje med narodi širi omiko tudi na vshodu, podira zastarele predsodke in zbližuje doslej nasprotno življe; z druge strani pa protiverska struja nališpane slutvovede žene v jeden tabor vse, katerim je mar do pozitivnega verstva. Učenjaki skrbno proučavajo bogate zaklade vshodnega krščanstva in poglavar katoliške cerkve, sedanjji papež Leon XIII, ob vsaki priliki vabi razpršene ovce v jeden ovčnjak.

Če je torej zanimanje tako splošno, ne smemo izostati niti mi Slovani. Ravno pri naših južnih bratih so razdivjane strasti napravile neizmerno škodo v verskem, narodnopolitičnem in kulturnem oziru.

Zatorej se nam „Balkan“ zdi kakor zvezda Danica, ker izkuša z mirnim in objektivnim pretresovanjem uglasiti pot do toli zaželjene sprave med vshodom in zahodom. Dovolj je prepira, naj sedaj nastopi mirno znanstveno raziskovanje. Kajpada ima Balkan mnogotere težave in mogočne nasprotnike, kar ga pa naj ne ostraši; pot, katero je nastopil, je dobra.

V prvem zvezku II. letnika imamo deloma nove članke, deloma nadaljevanje prejšnjih. — Na prvem mestu je nadaljevanje in konec članka: „Zar papa nije naslednik sv. Petra?“ Potem se nadaljuje Palunkov „Bratski razgovor o grčkome odiljenju“, za tem sledi kratek članek „Bezgrješno (neomadeževano) začecé bl. Dj. M. u istočnoj crkvi“. Zanimiv je spis o dogmatiki ruskega metropolita Makarija kakor tudi pisma „protopresvitera Evsevija protopresviteru i doktoru Visarionu“. Potem je književno

poročilo o italijanskem listu „Bessarionu“, ki zastopa isto idejo, kakor Balkan, naposled kratke črtice o primatu Petrovem in izhajanju sv. Duha v kaldejski cerkvi in še dve književni oceni. — Cel zvezek obsega 142 strani. List izhaja tudi v cirilici.

Vrlemu podjetju želimo večših sotrudnikov in veledušnih naročnikov ter je zopet priporočamo prav toplo tudi Slovencem.

Posamezni zvezki veljajo 60 kr. in se naročujejo v knjigarni Antona Scholza v Zagrebu.

Želeti je, da bi list izhajal v določenih obrokah, morda kot četrtletnik, in da bi prinašal strokovne razprave zlasti o slovanskim cerkvah, kakor tudi poročila o novih knjigah, ki se tičejo njegovega predmeta.

F. K.

V vrlem hrvaškem cerkvenem listu „Vrhbosni“ je izhajala v kosih sloveča povest „Ben Hur“. Sedaj izide tudi posebej natisnjena. O tej izdaji smo dobili to-le naznanilo:

„Ben Hur“, pripoviest iz vremena Kristova: angleški napisao Lewis Wallace. Sedam godina radio je umni general Wallace na tom nedostižnom djelu. Godine 1880. ugleda „Ben Hur“ prvi put sviet i u čas predobi za se sviet. Štiješ one opise iz davno uminulih vremena, i nehote proustiš: „Divno!“ Godine 1887. bilo je već sto osamdeset i pet hiljada primjeraka razprodano u anglezkom jeziku. Iste godine izadje i prvo izdanje u njemačkom jeziku. I do sad izdali su već Niemci „Ben Hura“ u 22 jaka izdanja. „Ben Hur“ je preveden i u jezik turski, švedski, francezki, talijanski, a ima izdanje i u povišenom tisku — za sliepce. „Ben Hur“ je stekao nedavno svomu generalu autoru i gradjansko pravo u Jerusalemu.

I toga „Ben Hura“ izdat će eto do malo na ponuku braće i prijatelja Kaptol vrhbosanski u hrvatskom prievodu, a u najsajnijem izdanju: ne će se postidjeti ni najsajnijega salona. Hoćemo, da imadnemo štagod i mi Hrvati. Hrvatski „Ben Hur“ bit će ukrašen sa 172 krasne ilustracije od umjetnika Ant. C. Baworowski-a. Ilustracije baš krasnu razsvetljuju i osladuju štioću štivo. Papir će biti što može biti samo ljepši. Korice u velikom formatu najelegantnije; bit će urešene sa dvie bojadisane slike: Zarobljeni Ben Hur sastaje se u Nazaretu sa sinom Marijinim i Ben Hur sa Esterom.

Priredit ćemo uz to sjajno izdanje još i drugo manje sjajno ali takodjer illustrovano i po sebi ipak vrlo liepo i okusno opremljeno.

Onoga sjajnoga izdanja naklada iznosit će jedno pet stotina, a ovoga drugoga do dvie hiljade komada. Ciena će prvomu izdanju biti 10 for., a drugomu 5 for. Mladeži hrvatskoj i slovenskoj davat ćemo ovo drugo izdanje po 3 for. Da te